

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ**

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Strahinjica Bana 76, 11000 Belgrade

Τηλ.: +381 11 322-23-38, +381 11 323-15-77

Fax: +381 11 324-92-15

[e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr](mailto:ecocom-belgrade@mfa.gr)

***Δελτίο οικονομικών - επιχειρηματικών εξελίξεων
Μάιος 2019***

- **ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΕΡΒΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-Απριλίου 2019- ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΕΡΒΙΑΣ –ΕΛΛΑΔΑΣ**

Α. Το συνολικό εξωτερικό εμπόριο στη Δημοκρατία της Σερβίας την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2019 ανήλθε σε 12.958,6 εκατ. Ευρώ, ήτοι αύξηση 8.3% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2018. Αναλυτικότερα, η αξία των εξαγωγών ανήλθε σε 5510.5 εκατ. Ευρώ, δηλαδή αύξηση 7.3%, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο και η αξία των εισαγωγών ανήλθε σε 7,448.1.6 εκατ. Ευρώ, ήτοι αύξηση κατά 9.0%. Το έλλειμμα ανήλθε σε 2,194.4 εκατ. Ευρώ, δηλαδή αύξηση 14.2% ενώ ο λόγος εξαγωγών - εισαγωγών διαμορφώθηκε στο 74%, χαμηλότερος σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο (75.2%).

Αναφορικά με τη διάρθρωση των σερβικών εξαγωγών σύμφωνα με τον προορισμό των προϊόντων, τα πιο αξιοσημείωτα ήταν τα διαρκή προϊόντα 60.2 % (3,756.6 εκατ. δολάρια ΗΠΑ), τα καταναλωτικά αγαθά 28.7% (1,794.1 εκατ. δολάρια) και ο μηχανολογικός εξοπλισμός 11.1% (691.7 εκατ. Ευρώ). Όσον αφορά τη διάρθρωση των εισαγωγών, τα σημαντικότερα ήταν τα διαρκή προϊόντα 55.1% (4,645.5 εκατ. δολάρια ΗΠΑ), τα καταναλωτικά αγαθά 20.0% (1691.1 εκατ. δολάρια ΗΠΑ) και ο εξοπλισμός 13.1% (1,101.1εκατ. δολάρια ΗΠΑ).

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιπροσωπεύουν το 64% του συνολικού εξωτερικού εμπορίου της Σερβίας και το υπόλοιπο 36% αφορά στα κράτη με τα οποία η χώρα έχει υπογράψει τη κεντρική Ευρωπαϊκή Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου (ΚΕΣΕΕ).

Β. Ο όγκος του διμερούς εμπορίου Σερβίας – Ελλάδας κατά τη περίοδο Ιανουαρίου –Απριλίου 2019 έφθασε τα 154.4 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 κατά 12.05%. Συγκεκριμένα οι σερβικές εξαγωγές προς τη χώρα μας για τη περίοδο Ιανουαρίου –Απριλίου 2019 έφθασαν τα 56.7 εκατ. ευρώ , ήτοι αύξηση 18.2% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 ενώ οι σερβικές εισαγωγές από την Ελλάδα τα 98 εκατ. ευρώ, δηλαδή αύξηση σε σχέση με το 2018 κατά

9%. Το εμπορικό πλεόνασμα υπέρ της χώρας μας διαμορφώθηκε στα 41.5 εκατ. ευρώ , ήτοι μείωση σε σχέση με αντίστοιχη περίοδο του 2018 κατά -1.66 %.

- ***Το ΔΝΤ επιβραβεύει τη Σερβία για τη μεταρρυθμιστική της πολιτική***

Με την ευκαιρία της δεύτερης αναθεώρησης της Συμφωνίας μεταξύ της Σερβίας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου η οποία θα διαρκέσει μέχρι τον Ιανουάριο του 2021, Αντιπροσωπεία του ΔΝΤ με επικεφαλής το κο Jan Kees Martijn επισκέφθηκε το Βελιγράδι από 17.5-21.5 και πραγματοποίησε διάφορες συναντήσεις με σέρβους Αξιωματούχους. Η Πρωθυπουργός ενημέρωσε τον επικεφαλής της αποστολής του ΔΝΤ ότι η πρόβλεψη ανάπτυξης του ΑΕΠ για το τρέχον έτος παραμένει στο 3,5% ενώ διευκρίνισε ότι η μεγαλύτερη ανάπτυξη σημειώθηκε κατά τους πρώτους μήνες του 2019 που προήλθε κυρίως από το τομέα των κατασκευών, ο οποίος σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2018 παρουσίασε αύξηση 13%. Επίσης τόνισε ότι η αξία του νέου επενδυτικού κύκλου για έργα υποδομής στη Σερβία θα είναι για ολόκληρο το 2019 πάνω από 8 δισ. Ευρώ. Εξάλλου σε συνέντευξη Τύπου του σέρβου Υπουργού Οικονομικών και Σίνισα Μάλι, ανακοινώθηκε ότι σύμφωνα με έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ, η Σερβία θα έχει μία συνεχή οικονομική ανάπτυξη με αποτέλεσμα το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 20% τα επόμενα 4 τέσσερα χρόνια. Συγκεκριμένα ο Υπουργός επιβεβαίωσε το προβλεπόμενο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ της Σερβίας με 3,5% για το 2019 και 4% για το 2020. Εξέφρασε την προσδοκία ότι μέχρι την επόμενη επίσκεψη του ΔΝΤ τον Οκτώβριο τ.ε, η Σερβία θα έχει ένα συμφωνημένο και εναρμονισμένο σύνολο νέων δημοσιονομικών κανόνων και ότι μια δημοσιονομική στρατηγική για το επόμενο έτος θα δημοσιευθεί τον Ιούνιο. Δήλωσε επίσης ότι αναμένει την πλήρη εφαρμογή του νέου συστήματος μισθών από τα μέσα του 2020, μετά την έκδοση του διατάγματος σχετικά με τους συντελεστές υπολογισμού και καταβολής των μισθών των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα. Υπενθύμισε ότι ο νόμος για τη μέθοδο προσδιορισμού του μέγιστου αριθμού εργαζομένων στο δημόσιο τομέα λήγει στο

τέλος του τρέχοντος έτους και πρόσθεσε ότι το νέο πλαίσιο θα επιτρέψει μεγαλύτερη ευελιξία στην απασχόληση στον δημόσιο τομέα. Ο επικεφαλής της αποστολής του ΔΝΤ Jan Kees Martijn επεσήμανε ότι η οικονομική ανάπτυξη της Σερβίας είναι ισχυρή, ότι το δημόσιο χρέος μειώνεται και ότι ο πληθωρισμός είναι χαμηλός και σταθερός και ότι έχουν εφαρμοστεί πολλές βασικές μεταρρυθμίσεις. Όπως δήλωσε, η ισχυρή αύξηση των μισθών θα στηρίξει την κατανάλωση, αλλά η εγχώρια ζήτηση θα μπορούσε να είναι χαμηλότερη αν δεν πραγματοποιηθούν οι αναμενόμενες επενδύσεις. Τέλος η Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS) κα Jorgovanka Tabakovic δήλωσε ότι έχει επιτευχθεί συμφωνία ότι η NBS θα συνεχίσει να εργάζεται όπως έχει κάνει μέχρι στιγμής, εξασφαλίζοντας χαμηλό και σταθερό πληθωρισμό, ώστε να είναι προβλέψιμο το περιβάλλον για εγχώριες και ξένες επενδύσεις. Τόνισε ότι το γεγονός ότι υπάρχουν 230.000 περισσότεροι υπάλληλοι στον ιδιωτικό τομέα σε σχέση με πριν από πέντε χρόνια αποτελεί απόδειξη για όλα όσα συμβαίνουν στη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική

- **Έκδοση οικοδομικών αδειών, Μάρτιος 2019**

Τον Μάρτιο του 2019 εκδόθηκαν 1.502 άδειες οικοδομής, παρουσιάζοντας την αύξηση κατά 1,1% σε σχέση με το Μάρτιο του 2018. Ο δείκτης προβλεπόμενης αξίας των έργων τον Μάρτιο του 2019 αυξήθηκε κατά 53,6% σε σχέση με τον Μάρτιο του 2018.

Από τους τύπους κατασκευών παρατηρείται ότι το 79,1% των οικοδομικών αδειών αφορά σε κτίρια εκ των οποίων ο μεγαλύτερος αριθμός αφορούσε αγωγούς, επικοινωνίες και γραμμές ηλεκτροδότησης (59,9%). Όσον αφορά τα κτίρια, το 55,6% αφορούσε κτίρια κατοικίας και 44,4% μη οικιστικά.

Η μεγαλύτερη κατασκευαστική δραστηριότητα παρατηρήθηκε στην περιοχή Braničevska oblast, 43,9%, ακολουθούμενη από την περιοχή Beogradska (11,0%), Južnibanatska oblast (10,8%) και Sremska oblast (6,7%).

- **Το Ινστιτούτο Μελετών Ασφάλειας της Πράγας δημοσίευσε άρθρο από τη μελέτη με θέμα: «Δυτικά Βαλκάνια στο Σταυροδρόμι: Αξιολόγηση της εξωτερικής επιρροής μέσω μη δημοκρατικών δραστηριοτήτων».** Σύμφωνα με αυτό, τα Βαλκάνια έχουν γίνει και πάλι μια περιοχή όπου οι μεγάλες δυνάμεις ανταγωνίζονται για επιρροή στον τομέα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, της θρησκείας, του πολιτισμού και της οικονομίας. Μια τέτοια δύναμη τις τελευταίες δεκαετίες είναι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, η οποία αν και αντιπροσωπεύει μόνο το 5,7% του εμπορίου στην περιοχή, είναι ζωτικός παράγοντας λόγω της εξάρτησης των κρατών που αποδέχονται τις κινεζικές ενισχύσεις. Ο μεγαλύτερος αποδέκτης της αυτών είναι η Σερβία, η οποία τον Σεπτέμβριο του 2018 υπέγραψε με την Κίνα συμφωνίες αξίας περίπου 3 δισεκατομμύρια δολάρια σε οικονομικές και στρατιωτικές επενδύσεις. Παρόλο που η ΕΕ εξακολουθεί να είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής στη Σερβία, η Κίνα έχει το πλεονέκτημα ότι δεν οφείλει να συμμορφώνεται με το νομικό πλαίσιο της ΕΕ.

- Κινέζικη δανειοδότηση υποδομών στα Δυτικά Βαλκάνια

Η μελέτη διερευνά το ενδιαφέρον της Κίνας για την Αλβανία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, το Κοσσυφοπέδιο, το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία. Η απάντηση βρίσκεται στην τοποθεσία τους, η οποία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα μακροπρόθεσμα σχέδια της Κίνας για την πρωτοβουλία BRI ή την πρωτοβουλία "Belt and Road", η οποία επιδιώκει να συνδέσει την Ασία, την Ευρασία, τη Μέση Ανατολή και την Ευρώπη. Ωστόσο, ο κύριος επενδυτής στην περιοχή είναι η ΕΕ, η οποία συνεισφέρει περίπου το 60% των συνολικών άμεσων ξένων επενδύσεων και το 73% του εμπορίου. Η Κίνα, από την άλλη πλευρά, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, συμβάλλει μόνο στο 5,7% του εμπορίου και στο 3% περίπου των άμεσων ξένων επενδύσεων, με το μεγαλύτερο μέρος αυτών να πηγαινούν προς τη Σερβία.

Το Πεκίνο έχει ήδη επενδύσει στα ορυχεία χαλκού της σερβικής RTB Bor, καθώς και στη χαλυβουργία Smederevo έξω από το Βελιγράδι, ενώ η Σερβία είχε εξαγωγές ύψους 38,1 εκατομμύριων δολαρίων στην Κίνα από τον Ιανουάριο

έως τον Ιούνιο του 2018 με τις κινεζικές εισαγωγές στη Σερβία να φθάνουν τα 100 εκατομμύρια δολάρια στο ίδιο διάστημα.

Σύμφωνα με τη μελέτη, η ΕΕ ανησυχεί ήδη για τη ρωσική επιρροή στην περιοχή στον τομέα του πολιτισμού και των μέσων ενημέρωσης, αλλά η Κίνα αποτελεί πολύ πιο επικίνδυνη απειλή στον οικονομικό τομέα. Σε μια έκθεση του 2017 της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, αναφέρθηκαν "νόμιμες ανησυχίες" σχετικά με τις κινεζικές επενδύσεις. Η Κίνα προσφέρει δάνεια σε χρεωμένα κράτη των Δυτικών ανεξάρτητα από το τεράστιο δημόσιο χρέος που έχουν συσσωρεύσει. Με τη Σερβία να έρχεται πιο κοντά στο δυτικό μπλοκ, πολλοί στην ΕΕ βλέπουν τους Κινέζους ως επικίνδυνους ανταγωνιστές.

- ***Το έργο TurkStream είναι πολύ σημαντικό για τη Σερβία και το γραμμικό τμήμα του τμήματος αγωγού φυσικού αερίου θα ολοκληρωθεί φέτος.***

- Το γραμμικό μέρος θα παράσχει στη Σερβία μια σειρά δυνατοτήτων που δεν έχει μέχρι στιγμής, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής μονάδων παραγωγής φυσικού αερίου - δήλωσε ο Σέρβος Υπουργός Μεταλλείων και Ενέργειας Αλεξάνταρ Αντιτς. Το νέο έργο δημιουργήθηκε ως εμπορικό έργο, σε αντίθεση με το South Stream, το οποίο είχε ιδρυθεί ως πολιτικό και διακρατικό έργο. Η Gazprom και η Srbijagas θα χρηματοδοτήσουν το 30% ως ιδρυτές, ενώ το υπόλοιπο 70% θα χρηματοδοτηθεί από δάνεια που της Gastrans.

- ***Η Δημόσια Πρόσκληση για την πώληση της Komercijalna Banka να ανοίξει στις 31 Μαΐου***

Η δημόσια πρόσκληση για την πώληση της Komercijalna Banka άνοιξε στις 31 Μαΐου, όπως επιβεβαιώθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών. Το κράτος κατέχει ποσοστό 42% στην τράπεζα αυτή, η ΕΤΑΑ κατέχει το 24,4% και η IFC, μέρος της Παγκόσμιας Τράπεζας, κατέχει το 10%.

Η απόφαση προηγήθηκε από συνάντηση του υπουργού Οικονομικών της Σερβίας Σίνισα Μάλι με εκπρόσωπο της γαλλικής εταιρείας Lazard, η οποία είναι σύμβουλος επενδύσεων στη διαδικασία πώλησης της Komercijalna Banka. Τον Φεβρουάριο, το Υπουργείο Οικονομικών υπέγραψε συμφωνία με την Lazard, η

οποία επελέγη ως σύμβουλος στη διαδικασία επιλογής ενός στρατηγικού εταίρου για την Komercijalna Banka. Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία, τα έσοδα από την πώληση της τράπεζας θα αξιοποιηθούν σε υποδομές στη Σερβία. Πέρυσι, η τράπεζα είχε το καλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα δεκαετίας, με κέρδη ρεκόρ ύψους 71 εκατ. Ευρώ.

- ***Περιφερειακές και παγκόσμιες εταιρείες αναζητούν νέες αγορές στην Αγροτική Έκθεση στο Νόβι Σαντ***

Η Αγροτική Έκθεση στο Νόβι Σαντ είναι ο τόπος συνάντησης για επιχειρήσεις από τον αγροτικό τομέα από όλες τις γωνιές του κόσμου. Φέτος, εκθέτονται εκθέσεις από 32 χώρες, ενώ παρουσιάζονται επίσης προϊόντα και υπηρεσίες από 61 κράτη. Για πρώτη φορά, η έκθεση έχει τόσο τη χώρα εταίρο - την Ιταλία όσο και τη χώρα φίλων - Τυνησία. Παραδοσιακά, το Εμπορικό Επιμελητήριο της Δημοκρατίας Σέρπσκα συμμετέχει επίσης στην έκθεση, σε συνεργασία με το Επιμελητήριο Εξωτερικού Εμπορίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης. Στο πλαίσιο αυτό εκτίθενται 17 επιχειρήσεις από τη βιομηχανία τροφίμων, ενώ πάνω από 50 παρουσιάζονται στον κατάλογο. Για τέταρτη φορά, η Ισπανία έλαβε μέρος στην έκθεση. Ο επικεφαλής του οικονομικού και εμπορικού τμήματος της Πρεσβείας κ. Χαβιέ Αλβάρεζ, σημείωσε ότι υπάρχουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ της γεωργίας της Ισπανίας και της Σερβίας, αλλά οι ισπανικές εμπειρίες μπορούν να συνδράμουν όταν πρόκειται για κλιματικές προκλήσεις, για την προστασία των καλλιεργειών, η Ισπανία έχει εμπειρίες με πλαστικά θερμοκήπια, βιοδιεγέρτες, καθώς και ασφάλειες. «Αυτό που μπορούμε να διδάξουμε τους γεωργούς στη Σερβία, πώς να διατηρήσουμε τις αποδόσεις τους ανεξάρτητα από τον καιρό, καθώς και πώς μπορούμε να είμαστε ανταγωνιστικοί όταν πρόκειται για εξαγωγές, για παράδειγμα, στην ΕΕ» - πιστεύει ο Alvarez. «Όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών, οι στατιστικές δείχνουν ότι αυξάνεται, τα τρόφιμα αποτελούν περίπου το ένα τέταρτο των εξαγωγών

μας προς τη Σερβία και αυξάνονται κάθε χρόνο. Επίσης, οι εξαγωγές της Σερβίας στην Ισπανία αυξάνονται, ειδικά όταν πρόκειται για σιτηρά. Όσον αφορά τη θεσμική συνεργασία, γίνεται όλο και ισχυρότερη μεταξύ των συνεταιρισμών και η Σερβία ενδιαφέρεται για τις εμπειρίες μας στον τομέα αυτό. Οι συνεταιρισμοί μας εξάγουν όλο και περισσότερο. Συνολικά επτά εταιρείες από την Ισπανία συμμετέχουν στη φετινή έκθεση και τα πεδία από τα οποία προέρχονται είναι άρδευση, πλαστικά θερμοκήπια, παραγωγή σπόρων, λιπάσματα.

Η Πρεσβεία της Ολλανδίας στη Σερβία οργάνωσε επίσης ομαδική παρουσίαση ολλανδικών εταιρειών. «Το περίπτερο μας περιλαμβάνει ολλανδικές εταιρείες που λειτουργούν στη Σερβία. Υπάρχουν επίσης ορισμένες εταιρείες από την Ολλανδία που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, συγκεκριμένα στη Βόρεια Μακεδονία. Οργανώσαμε επίσης ορισμένες εκδηλώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν εμπειρογνώμονες από το περιφερειακό γραφείο του FAO στη Βουδαπέστη, καθώς και συμμετέχοντες από τη Β & Ε και το Υπουργείο Προστασίας του Περιβάλλοντος της Σερβίας. Μίλησαν για την κυκλική οικονομία και την κυκλική γεωργία, δηλαδή για την αειφόρο ανάπτυξη και για το πόσο σημαντικό είναι για τους παραγωγούς μας να αρχίσουν να σκέφτονται αυτό το θέμα και για να συνεχιστεί η συνεργασία στον τομέα αυτό το συντομότερο δυνατό - δήλωσε η Mila Mirkovic, από την ολλανδική πρεσβεία στη Σερβία. Η ολλανδική συμμετοχή στην Αγροτική Έκθεση είναι ελαφρώς διαφορετική από τις παρουσιάσεις άλλων χωρών, καθώς δεν χρηματοδοτείται από το κράτος αλλά χρηματοδοτείται από τις ίδιες τις εταιρείες. Η πρεσβεία παρέχει επικουρική υποστήριξη, συντονίζοντας διάφορες δραστηριότητες, για αυτό και οργανώνουμε αυτές τις κλειστές συναντήσεις ως μέρος αυτής - τόνισε η κα Mirkovic.

Επίσης, ο Ιταλικός Οργανισμός Εμπορίου συμμετείχε για μια ακόμη φορά με ομοδικό εκθετήριο στη Διεθνή Έκθεση Γεωργίας στο Νόβι Σαντ, όπου 28

εταιρείες και δύο κέντρα προώθησης από την Ιταλία παρουσίασαν τις δραστηριότητές τους. Το περίπτερο των 440 τ.μ. συγκέντρωσε πολλές εταιρείες που παράγουν και πωλούν γεωργικά μηχανήματα και ανταλλακτικά. Καθώς η Ιταλία ήταν φέτος χώρα-εταίρος στην Αγροτική Έκθεση στο Νόβι Σαντ, διοργάνωσε επίσης μια σειρά από σεμινάρια, εργαστήρια, συναντήσεις B2B και παρουσιάσεις. Οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να μάθουν γιατί είναι σημαντικό να εφαρμοστούν καινοτομίες στη γεωργία, να παρακολουθήσουν το σεμινάριο αφιερωμένο στα θέματα της οικολογίας και της βιώσιμης γεωργίας, αλλά και να μάθουν για τις γεωργικές εκθέσεις Agrilevante στο Μπάρι και EIMA στη Μπολόνια.